

Kista Open Academy
Norgegatan 2
Kista

Lärande miljöer – hur kan individens kunskaper och färdigheter åskådliggöras och tas tillvara – ur ett storstadsperspektiv med en mångfald av nationaliteter och människogrupper?

Kista Open Academy är ett projekt under livslångt lärande och vi bedriver arbetet med fyra större delprojekt, Analys och regelverk, Lärcentrum, Kursutveckling och Barn och ungdom. Projektet har 26 partner från mycket skilda områden; kommuner, högskolor, offentliga och ideella organisationer samt företag.

Bakgrunden är ett segregerat storstadssamhälle både vad gäller fysisk och psykologisk struktur med hård konkurrens om arbetena och där våra målgrupper är de som ständigt slås ut först, ofta oberoende av kompetensbakgrund. Det finns knappt någon gränsöverskridande samarbets-tradition utbildare emellan eller erfarenhet av att tillsammans arbeta med problemlösning eller mot gemensamma mål t.ex. med omkringliggande kommuner eller andra regioner i Sverige.

Projektet har byggt upp ett otraditionellt partnerskap som har en gemensam vilja att arbeta mot att förverkliga den öppna högskolan i Sverige. För att nå detta mål, som är viktigt för våra målgrupper, arbetslösa, invandrare barn och ungdomar, består det konkreta arbetet i att jobba med förutsättningarna för att detta ska bli möjligt. Det måste på sikt finnas utbildningar som motsvarar målgruppernas behov tillgängliga på deras egna villkor. Vår förhoppning är att vi ska kunna skapa modeller för hur man kan öppna upp utbildningar på alla nivåer. Vi vill också visa på hur man tar tillvara allas kompetens i en tätort där institutionerna är tunga och mycket närvarande, men för många onåbara. Osynliga murar, isolering, negativa attityder och anonymitet präglar vardagen för många i storstaden.

En av hörnpelarna är att stärka målgruppernas egna organisationer och vända styrningen. Invandrarnas egna organisationer ska ges förutsättningar att ta en aktiv del i integrationen av nyanlända, de ska styra och inte styras. De ska också dela ansvaret för andra generationens invandrare. Arbetslösa ska möta lärande infrastrukturer i närsamhället som möter de behov som den enskilde har. Arbetsmarknadsåtgärder enligt ”ölbacksprincipen” (24 –kursen är full, eller 20 – plocka ut 4 till och om de inte vill gå får de inga pengar)

Barn och ungdomar måste fångas upp tidigt. Deras språk- och kunskapsutveckling måste stärkas redan på grundskolan. I ett av områdena med samma struktur som Kista undersöktes antalet ungdomar som klarade gymnasieskolan. Av invandrarungdomarna var det endast 29%.

Mötesplatser för lärande – t.ex. lärcentra behövs också i tätort. Tillgänglighet och användarvänlighet är nödvändiga förutsättningar om tekniska hjälpmedel ska bli en tillgång i utbildningen av vuxna. Tidigare kunskaper både från utbildning och arbetsliv måste ges ett värde för våra vuxna invandrare. Hur ska ”att vara” kunna bli en inlärningsmiljö, hur ska osynligt lärande kunna göras synligt och få ett värde?

Företag och offentlig verksamhet har mycket att lära av varandra. Kulturerna krockar och detta särskilt då man kommer till de ekonomiska frågorna. Attityderna är låsta i många fall. Den institutionella byråkratin måste brytas för att den enskilda individen ska kunna sättas i centrum;

en sund kvalitets- och kundsyn måste få genomslagskraft i utbildningsvärlden. Det handlar inte om konkurrens i första hand utan om att samarbeta för att öka mångfalden.

Kommunerna i Stockholmsområdet samarbetar sällan – en stor attitydskillnad märks genast då man kommer ut i glesbygd. Särskilt i Stockholms län gäller ”icke-samarbets-principen” inom vuxenutbildningen. Alla kommuner gör allt för att vägra de vuxna interkommunala ersättningar om t.ex. någon får tag i ”fel” kurskatalog och hittar en kurs i en annan kommun. Detta måste ändras. Den studerandes behov måste stå i centrum och det måste gå att hitta samarbetsformer som gynnar målgrupperna. Annars måste frågan lyftas till en statlig nivå.

Vuxna människor måste myndigförklaras och respekteras. Ingen kan veta bättre än de själva vilken utbildning de behöver. Det är löjligt att tro att vuxna skulle söka kurser som de inte behöver. Däremot tvingas de idag ofta till detta för att få fullt studiebidrag. Mängder av kurser anordnas nu på våra komvux för att fylla studiemedelskraven, inte för att de efterfrågas av de studerande.

Inom partnerskapet har vi involverat även glesbygd för att lära och dela med oss till varann. Vi har också en norsk och en finländsk partner. Jämförelser inom Norden är intressanta. Goda exempel på hur man löser problemen i glesbygd och i våra grannländer ger vägledning. En öppen högskola utan intagningskrav i form av betyg har funnits i tio år med goda erfarenheter.

Attityden till kompetens är att kompetens är lika med svenska betyg. En stark attityd i universitetsområdena. Offentlig sektor präglas i mycket hög grad av detta och lediga arbeten tillsätts ofta enbart på betygsmeriter. I våra förorter finns tusentals arbetslösa, många med akademisk utbildning från annat land, men detta verkar sakna värde. ”Det är svårt att veta vad de står för och det går inte att räkna på dem”! Man kan alltså inte vara säker på att det blir den mest meriterade som får jobbet. Om det är den mest kompetenta verkar vara av mindre betydelse. I företagsvärlden är det något bättre. Man har också ofta en bredare internationell erfarenhet. I storstadsområdena borde man kunna lösa detta mycket bättre. Man har stora grupper som har likartade behov om det behövs kompletteringar och man har en förhållandevis god arbetsmarknad. Men arbetskraft och arbeten passar inte ihop. Validering av kompetens i ett brett perspektiv saknas. Betyg kan valideras, men vad är ett svenskt studentbetyg värt om det är 20 år gammalt? Kunskap är färskvara. Att göra denna jämförelse gör det lite lättare att förstå personer som har utländska utbildningar. De har kanske varit i Sverige i tio år och fått mängder med kunskap som inte syns i form av betyg. De gamla betygen speglar inte deras kompetens i dag hur mycket de än valideras, poängsätts eller beskrivs.

Kista Open Academy har tre transnationella partnerskap. Våra fokus ligger inom dessa på 1) lärmiljöer, motivering och förutsättningar för de studerande, 2) integration av invandrare och 3) utveckling av småföretagen

I NTG-arbetet vill vi dela med oss av våra erfarenheter och vi vill lära av de andra parterna. Ska vi nå Equals övergripande mål med jämställdhet och lika värde samt ökat självförtroende för våra målgrupper som i många fall upplever utanförskap och isolering måste vi öppna upp utbildningssystemet. Kunskap är makt, synlig och osynlig! För att klara ett flexibelt och öppet utbud behövs både lokal och global samverkan. Att enskilda grupper av aktörer skulle klara detta känns fullständigt orimligt. Individernas utvecklings- och utbildningsbehov är komplexa och kan endast tillgodoses i en bred samverkan mellan så många aktörer som möjligt, inte minst måste de svaga målgruppernas företrädare vara en integrerad del i denna samverkan.

Ebba Träskelin, Projektledare, KOA